

***Yamato* – suuren harmonian maa**

Japanin vanha nimi *Yamato* tarkoittaa suurta sopusointua. *Wa* eli harmonia on asia, jota kulttuurissa voimakkaasti korostetaan juuri siksi, että sopusoinnun ylläpitäminen on aina osoittautunut ihmisluonnolle erityisen vaikeaksi. Läntiset kulttuurit korostavat yksilöllisyyttä. Tämänkin taustalla saattaa olla se tosiasia, että ihmisen on pakko elää yhteisöissä eikä henkilökohtaisen vapauden toteuttaminen eri yksilöiden törmätessä toisiinsa ole suinkaan helppoa. Kristillinen seurakunta edustaa kolmatta tietä. Japanissa kristittyjä on tänään noin yksi prosentti 127 miljoonan väestöstä. Suomalainen lähetystyö massa alkoi 1900.

Yhteisö vai yksilö

Kaukoidän monien muiden maiden tapaan Japanin alkuperäistä kulttuuria leimaa yhteisöllisyys. Sen keskelle on nyt kuitenkin tunkeutunut länsimaisia yksilökeskeisiä virtauksia. Varsinkin nuorison kohdalla kapina yhteisön valtaa vastaan on viime vuosina voimistunut. Ryhmäkulttuuri kahlitsee yksilön vapauden, mutta toisaalta länsimainen individualismi voi tehdä ihmisistä toivottoman yksinäisiä.

Joku on sanonut, että missään maailmassa ihmiset eivät pelkää niin paljon toisiaan kuin Japanissa. Yhteisön sisällä vallitsevaa ilmapiiriä vastaan nouseminen on lähes mahdotonta. Silloin kun yhteisö suuntautuu myönteisten tavoitteiden saavuttamiseen, tuloksena voi olla äärimmäisen tehokasta yhteistyötä. Jos ilmaantuu joku henkilö, joka tavalla tai toisella saa yleisen ja laajan tuen taakseen, hän saattaa lumivyöryn tavoin saada aikaan suuriakin muutoksia koko yhteisöön, joita kukaan ei uskalla vastustaa. Pääministeri Koizumiin kohdistuu tällä havaa juuri tämän kaltainen odotusten paine ja suosion aalto.

Mutta toisaalta jos yhteisö syystä tai toisesta kehittää oman kieron arvomaailmansa, senkin vastustaminen on yksittäiselle japanilaiselle lähes mahdotonta. Tyypillinen esimerkki viime päiviltä on Japanin ulkoministeriön sisälle piintynyt ”rahankäyttöilmasto”, jossa yli 300 ministeriön virkamiestä on syyllistynyt karkeaan yleisten varojen väärinkäyttöön. Edes väärinkäytösten poliisitutkinta ei kyennyt tilannetta muuttamaan.

Kristillinen vaikutus ryhmäkulttuurissa

Kristillisessä lähetystyössä asia näkyy tänäkin päivinä niin, että vallitsevasta buddhalais-shintolaisesta uskonnollisuudesta irtautuminen on erittäin tuskallista niillekin, jotka ovat henkilökohtaisella tasolla täysin vakuuttuneet Raamatun sanoman totuudellisuudesta ja haluaisivat saada kristillisen kasteen. Toisaalta jos jokin kristillinenkin asia saavuttaa tavalla tai toisella yleisen hyväksynnän, se saattaa levitä kulttuuriin hämmästyttävällä nopeudella, vaikka sen sisäistä merkitystä tai sanomaa ei vähääkään ymmärrettäisi.

Kristillinen avioliittoon vihkiminen on viime vuosina noussut yhdeksi tällaiseksi ”buumiksi” (tässä maassa kun edelleen avoliiton tapaiset yhdessä elämisen muodot ovat kummajaisia!) Enemmistö vihkimisistä tapahtuu kristillisin menoin. Toinen esimerkki on viimekuukausina maahan levinnyt negrospirituaalien suosio. Sitä kutsutaan täällä nimellä ”black gospel”.

Kuoroja, jotka laulavat näitä hengellisiä lauluja, on syntynyt hämmästyttävä määrä eri puolille maata ja laulut ovat sanomaltaan keskeisintä kristillistä julistusta, mutta vain murto-osa laulajista on kristittyjä. Joulun vietto on kolmas esimerkki samasta asiasta ja se on saavuttanut jo vakiintuneen aseman.

Joulu Japanissa

Joulunvietto alkoi yleistyä japanilaisten keskuudessa vasta noin 50 vuotta sitten, mutta silloin vielä enimmäkseen kristillisten kirkkojen keskuudessa. Ennen pitkää kauppiat oivalsivat, millaisia mahdollisuuksia joulu tarjoaa. Perheemme muutti Japaniin 1970-luvun alussa. Noihin aikoihin joulukuussa vietettiin firmojen ja erilaisten yhteisöjen "boonenkai"-nimisiä juhlia, joissa haluttiin jättää jäähyväiset menneelle vuodelle, mutta tänä päivänä niiden nimiksi on vakiintunut "kurisumasukai" eli joulujuhla hiukan suomalaisten pikkujoulujen tapaan. Silloin valtaosa japanilaisista ei tiennyt, mitä varten kristityt viettävät joulua. Amerikkalainen joulun lyhenne X-mas ymmärrettiin ehkä tarkoittamaan tuntemattoman juhlaa.

Tänään suurin osa japanilaisista tietää, että kyseessä on Jeesuksen syntymäjuhla. Mutta siihen sitten heidän tietonsa useimmiten päättyykin. Joulukakku, joulukuuset, joululaulut, joulupukit ja joululahjat kuuluvat asiaan. Suuri osa lapsiperheistä viettää jouluaattoa nauttien joulukakkua ja jakaen toisilleen lahjoja. Päällisin puolin voisi luulla, että ollaan missä tahansa länsimaassa.

Joulun varsinainen sisältö on silti valtaosalle japanilaisista täysi salaisuus. Eikä heille näin ollen muodosta minkäänlaista vaikeutta riisua joulukoristeita pois ja vaihtaa ne shintolaisen uudenvuoden koristeisiin. Uutena vuotena käydään sitten koko perheellä kumartamassa shinto-jumalia tai palvotaan vainajahenkiä buddhalaisissa temppeleissä.

Me lähetystyöntekijät olemme kaikesta huolimatta oppineet iloitsemaan kaupallisesta joulusta, joka toisin kuin Suomessa ei ole peittänyt alleen kristillisen joulun sanomaa, koska sitä ei täällä koskaan ole ollutkaan. Iloitsemme kaupallisesta joulusta siksi, että se tarjoaa kristillisille seurakunnille vuoden parhaan tilaisuuden nousta esiin ja kertoa, että kaikkien kansojen kaikkia ihmisiä varten syntyi Vapahtaja. Hän tarjoaa lahjana sellaisen pelastuksen, että ihminen saa kaikki pahat tekonsa anteeksi, pääsee tuntemaan ainoan elävän Jumalan rakkauden ja saa ikuisen elämän, jonka yli kuolemalla ei ole mitään valtaa.

Seurakuntien joulukonsertit, joulujuhlat ja kaupunkikohtaiset suuret kansalaisjoulut keräävät tuhansittain japanilaisia, jotka haluavat täällä maanjäristysten ja sisäisen käymistilan horjuttamassa massa löytää perustan, joka kestää elämän myrskyt ja vie perille taivaan kirkkautteen. Evankeliumin ilosanomalla on tänään tilausta Japanissa, vaikka kristittyjen määrä vielä onkin pieni.

Kaste jouluna

Joulua vietetään monessa japanilaisessa seurakunnassa kiitollisena siitä, että usein juuri joulujumalanpalveluksissa saadaan kastaa uusia ihmisiä kristillisen seurakunnan yhteyteen ja omistamaan joulun varsinaisen lahjan, Vapahtajan omaan sydämeensä. Suurta riemujuhlaa vietetään taivaassa, kun yksi syntinen kääntyy ja pääsee osalliseksi Jumalan armosta.

Tähän taivaalliseen riemuun yhtyvät pienet japanilaiset seurakunnat, kun yhden tai useamman sydämiin on syntynyt Jeesus Kristus.

Eräs Ananin ev.lut. seurakunnan jäsenistä kohtasi Kristuksen yli 20 vuotta sitten. Kun hän kertoi vanhemmilleen ottavansa kasteen ja tulevansa kristityksi, ilmoittivat he, että he eivät enää halua tunnustaa häntä omaksi pojakseen ja uhkasivat tehdä hänet perinnöttömäksi. Tuosta alkoi hänen ja hänen kristityn vaimonsa kärsimyskoulu ja rukouskamppailu vanhempien puolesta. Muutama vuosi sitten miestä kohtasi suuri suru hänen vaimonsa kuoltua syöpään. Heidän nuorin lapsensa oli tuolloin aivan pieni.

Nyt mies säteilee ilosta, koska hänen ja hänen edesmenneen vaimon rukouksiin vihdoinkin näyttää tulevan vastaus: Hänen vanhempansa ovat ilmoittaneet haluavansa saada kasteen ja tulla kristityiksi. Vanhempien sydän muuttui vuosien saatossa, kun he näkivät, että heidän hylkäämänsä ei hyljännytkään vanhempiaan. Perheyhteisön pois työntämä saikin rakkauden voiton. Löytyi kolmas tie – rakkauden tie.

Kolmas tie

Aidossa kristillisessä seurakunnassa yhdistyvät yhteisöllisyys ja yksilön vapaus. Kysymys ei kuitenkaan ole kompromissista vaan kolmannesta tiestä. Kristus vapauttaa yhteisön orjuudesta palvelevan rakkauden synnyttämään alamaisuuteen. Toisaalta Kristuksen vapauttaa myös itseään korottavan yksilöllisyyden kahleesta, kun oma arvo ei perustukkaan enää savutuksiin tai omistukseen vaan siihen, kuinka suuresti saa rakkautta osakseen omalta Vapahtajaltaan. Sen rakkauden suuruus taas mitattiin Golgatan ristin uhrilla.